

ኡብሮነት እንጂ በቀል ...

አባ መላኩ 05-31-18

የአሮሞና የኢትዮጵያ ሶማሌ (ሶማሌ) ህዝቦች መለየት በማይቻልበት ሁኔታ አንድ ሆነው የኖሩ ህዝቦች ናቸው። የአካባቢው ተወላጅ በመሆኔ ሁለቱንም ማህበረሰብ ጠንቅቄ አውቀዋለሁ። በድንበር አካባቢ የሚኖሩ ሁለቱ ህዝቦች ይህኛው አሮሞ ያኛው ደግሞ ሶማሌ ነው ለማለት አይቻልም። የእነዚህ ህዝቦች አፈጣጠር በበርካታ ነገሮች እጅግ የጠበቀ እና ጠንካራ ትስስር የሚስተዋልበት ነው። ሶማሌው አሮሚኛን እንዲሁም አሮሞው ሶማሊኛን አቀላጥፎ ይናገራል። ኃይማኖታቸው፣ አኗኗቸው፣ አለባበስ፣ አመጋገባቸው ወዘተ ተመሳሳይ ብቻ ሳይሆን አንድ አይነት ነው። ሶማሌው ከአሮሞ እንዲሁም አሮሞው ከሶማሌ ተጋብቶና ተዋልዶ ለዘመናት የኖሩ ነገም በኡብሮነት የሚኖሩ ህዝቦች ናቸው። እነዚህ ህዝቦች ክፉውንም ደጉንም አብረው አሳለፈዋል። አንዱ ለሌላው ሲል ቆስሎና ሞቶ አንድነታቸውን በደም አስተሳስረዋል። እነዚህ ህዝቦች የሚነጣጠሉ ከቶ አይደሉም። በመሆኑም የሚበጃቸው ኡብሮነትና አንድነት እንጂ በቀልና ጥፋት አይደለም።

እነዚህ ህዝቦች በርካታ መልካምና መጥፎ ታሪክን ተጋርተዋል። አዎ መለየት በማይቻልበት ሁኔታ አንዱ ሌላውን ሆኗል። ይሁንና ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ያስተዋልናቸው ነገሮች የእነዚህን ህዝቦች ኡብሮነት ተፈታትኖታል። በአብዛኛው ለእነዚህ ህዝቦች ሁከት ምክንያት የሆነው ተማርኩ የሚለውና ዘመናዊ ኑሮን ቀምሻለሁ የሚለው አካል ነው። እስኪ እባካችሁ ጥቅመኛ ፖለቲከኞች እጃችሁን ሰብስቡ፤ እስኪ እኛ እንውጣላቸው፤ እነርሱ ችግሮቻቸውን መፍታት የሚያስችል ጠንካራና የሚያኮራ ባህልና ሃይማኖት ያላቸው ህዝቦች ናቸው።

የአሮሞና የሶማሌ ህዝቦች ድንበር ሳይለያቸው ቋንቋ ሳይገድባቸው ተጋብተውና ተዋልደው ያላቸውን ተሰጣጥተውና፣ ያላቸውን ተከፋፍለው ኖረዋል፤ ነገም ይኖራሉ። ተማርኩ ሰለጠንኩ የሚለው መርዘኛው አካል እጁን ቢሰበሰብላቸው እነርሱ መፍትሄ ነበራቸው። በእርግጠኝነት ፖለቲከኛውና ጥቅመኛው አካል ከመካከላቸው ቢወጣ በአካባቢው ዘላቂ ሰላም ይሰፍናል፤ ህዝቦችም እንደቀደምት ጊዜያት ኡብሮነታቸው ይጠናከራል። ምክንያቱም እነዚህ ህዝቦች ግጭትን የሚያበርዱበት፣ የተበደለ የሚካሰበት የራሳቸው የሆነ ዘመን ተሻጋሪ ባህላዊና ሃይማኖታዊ ስርዓት ያላቸው ህዝቦች በመሆናቸው ችግሮቻቸውን ራሳቸው መፍታት ይችላሉ። ግጭትን በማስወገድ ረገድ እነዚህ ህዝቦች እንኳን ለራሳቸው ይቅርና ለሌላም መትረፍ የሚችል የዳበረ ባህል ያላቸው ህዝቦች በመሆናቸው ጥቅመኛው አካል ከመካከላቸው ቢወጣላቸው ችግሮቻቸው ይፈታሉ።

የአሮሞና ሶማሌ ህዝቦች እጅግ የተቆራኙና የተሰላሰሉ በመሆናቸው እንነጣጥላቸው ብንልም የሚቻል ነገር አይደለም። ምክንያቱም አንዱ ካላንዱ ባዶና ጎዶሎ ነው። እነዚህን ህዝቦች ወዳልተፈለገ ነገር ያመራቸው ተማርኩና ዘመናዊ ሆንኩ የሚለው ጥቅመኛ ፖለቲከኛ ነው። ይህን አካል መዋጋት የሁላችንም ተግባር መሆን መቻል አለበት። ይህን ነገር እያንዳንዳችንም በተግባር ልናስመስክረው ይገባናል። የአሜሪካ ድምጽ ራዲዮ ጋዜጠኞች በተለይ የአሮሚኛና አማርኛ

ፕሮግራም አዘጋጆች በርካታ ግጭቶች የሚዛመቱት በእናንተ ፕሮግራም ሳቢያ በመሆኑ እባካችሁ ትናንሽ ግጭቶችን አትዘግቧቸው፤ ይህን ስል ምን አይነት የዋህ ነው እንዴት እንዲህ አይነት ሃሳብ ያቀርባል በማለት ትሳለቁብኝ ይሆናል። ምናልባትም “እኛ መረጃ መስጠት ስራችን ነው” ትሉኝም ይሆናል። ነገር ግን የእናንተ ስራ ለእኛ ለወገናችሁ፤ በቀውስ ውስጥ ለከረመች አገራችሁ ግጭት ምክንያት መሆን የለበትም የሚል እምነት ስላለኝ ነው።

በአዲሱ ጠቅላይነት መረጋጋት የጀመረችው አገራችን ዳግም ወደቀውስ እንድታመራብን ከቶ እንፈልግም። እናንተም የጥፋት ተባባሪ አትሁኑብን። አንድ አባባል ትዝ አለኝ “የዘለቃሽን ልጅ ያየ በእሳት አይጫወትም” እንደሚባለው ዳግም ወደ ቀውስ ዳግም ወደ ሁከት የሚያመሩንን ቀዳዳዎች በሙሉ መድፈን ይኖርብናል። እናንተንም እባካችሁ እንዲህ ያለ ነገር እንዳይሰፋፋብን ተባብሩን ለማለት የወደድኩት ለዚህ ነው። ከቅርብ ጊዜ በፊት በአገራችን ግጭት ተከስቶ በነበረበት ወቅት ወጥቶ መግባት ስጋት ሆኖብን እንደነበር የሚዘነጋ አይደለም። የሰላምን ዋጋ ምን እንደሆነም አይተነዋል። በመሆኑም እባካችሁ አገራችን ብዙ ችግሮች ያለባት ናትና እናንተ ደግሞ አትጨመሩባት።

ዛሬ አገራችን አዲስ መሪ አገኝታ መረጋጋት ጀምራለች። በአገራችን የበቀል መንገድ እየደረቀ ይቅር ባይነት መንፈስ እየነገሰ መጥቷል። ከቅርብ ጊዜ በፊት የነበረውን የበቀልና የጥላቻ በር ልንዘጋው የይቅርባይነትና የአንድነት መንፈስ ልናጎልብተው አዲሱ ጠቅላይ ሚኒስትራችን መንገዱን ከፍተውልናል። ያ በአገራችን አንዣቦ የነበረው አደጋ የበርካታ ንጹሃን ዜጎቻችንን ህይወት ቀጥፎብናል፤ የበርካቶችን አካልና ሞራል ሰባብሮብናል፤ በመቶ ሺዎች የሚቆጠሩትን ደግሞ ከቀያቸው አፈናቅሎ ለታዛ ህይወት ዳርጎብናል። እንዲህ ያሉ ቅጥ ያጡ አካሄዶች ዳግም በአገራችን እንዳይከሰቱ ሁሉም የድርሻውን ሊወጣ ይገባል። መንግስትም ለቅሬታዎች በወቅቱ ምላሽ ይሰጥ። ዴሞክራሲያዊ ስርዓትን ለማጎልበት የሚያግዙ ተቋማት ይጠናከሩ፤ ልማት አቅም በፈቀደ መጠን ሁሉ ይፋጠን። አዎ ልማት አቅምና ጊዜ እንደሚጠይቅ አውቃለሁ። ይሁንና ፍትሃዊነት ከነገሰበት የማያግባባን ሁኔታ ሊፈጠር አይችልም።

አገራችን በአጭር ጊዜ ውስጥ ተጨባጭ ለውጦችን ማስመዘገብ የቻለችው ህዝብና መንግስት በቅርበት መስራት በመቻላቸው ነው። በቀጣይ መንግስት ፍትሃዊ የሃብት ክፍፍል እንዲኖር እያደረገ ያለውን ጥረት አጠናክሮ መቀጠል ይኖርበታል። ድህነት የችግሮቻችን ሁሉ ምንጭ ነው። በመሆኑም ድህነትን ለመቀነስ የሚደረገው ጥረት ተጠናክሮ መቀጠል አለበት። በቀጣይም እዚህም እዚያም የሚታዩ ግጭቶች ቢከሰቱ እንኳን ግጭቶችን በባህላዊና ኃይማኖታዊ መንገድ መፍታት ኢትዮጵያዊ ባህላችን በመሆኑ ይህን አጠናክረን መቀጠል ይኖርብናል። ከዚህም ባሻገር ማህበራዊ ሚዲያ ተጠቃሚ የሆነው የህብረተሰብ ክፍል ሃላፊነት ሊሰማን ይገባል። ሰማሌን የሚያጠቃ ኦሮሞ፤ ለኦሮሞ ከቶ የሚበጅ አይደለም። በተመሳሳይ ኦሮሞን የሚያጠቃ ሰማሌ፤ ለሰማሌ ከቶ የሚበጅ አይደለም። በማህበራዊ ሚዲያ የሚሰራጩ መረጃዎች የሁከት ምንጭ እንዳይሆኑ ህብረተሰቡ ግንዛቤ ሊኖረው ይገባል። እነዚህ ሚዲያዎች ማንም የፈለገውን ሃሳብ የሚያራምድባቸው መሆናቸው ሊታወቅ ይገባል።

አንዳንድ አካላት በክልሎች መካከል በአንዳንድ በየአካባቢው የሚታዩ የድንበር ላይ ግጭቶች የአጠቃላይ የፌዴራል ስርዓቱ የፈጠራቸው አድርገው ለማቅረብ ጥረት ሲያደርጉ ይታያሉ። ትላንትም ትንንሽ ግጭቶች ነበሩ፤ ዛሬም አሉ፤ ነገም ይኖራሉ። ህብረተሰቡ እንደነዚህ ያሉ ችግሮችን በራሱ ሲፈታቸው እንደኖረ ሁሉ አሁንም ጥቅመኛ ፖለቲከኞች እና ተማርኩ የሚለው አካል ከመካከላቸው ቢወጣ ህብረተሰቡ ችግሮቹን በራሱ መፍታት የሚያስችለው አቅም አለው። ጥቅመኛ

ፖለቲከኞች ከራሳቸው ፍላጎት ውጪ የህዝብ ርዕይ አይሰማቸውም። እነዚህ አካላት እንኳን ህዝብን ቤተሰብን የሚነጣጥል መሰሪ አካሄድን የሚከተሉ በመሆናቸው ተገቢው ጥንቃቄ ካላደረግን እንዲሁም አካሄዳቸውን ካልነቃንባቸው አገራችንን ዳግም ወደ ቀውስና ሁከት ሊያመሩት እንደሚችሉ መገንዘብ ተገቢ ነው። በማህበራዊ ሚዲያ የሚሰራጩ መረጃዎችን መመርመር ተገቢ ነው።

መረጋጋት የጀመረችውን አገራችንን መልሰው ወደቀውስና ሁከት ለማስገባት ቀን ከሌት የሚሯሯጡ አካላት እንዳሉ መዘንጋት የለብንም። አሁን ላይ አንዳንድ ሃይሎች በሶማሌና ኦሮሞ መካከል ሁኔታዎች እንዳይረጋጉ ለማድረግ ጥረት በማድረግ ላይ ናቸው። ሶማሌን የሚያጠቃ ኦሮሞ፣ ለኦሮሞ ከቶ የሚበጅ አይደለም። በተመሳሳይ ኦሮሞን የሚያጠቃ ሶማሌ፣ ለሶማሌ ከቶ የሚበጅ አይደለም። ምክንያቱም እንዲህ ያሉ ሰዎች ለኦሮሞውም ሆነ ለሶማሌው የሚያቆዩለት ሰላምንና አብሮነትን ሳይሆን በቀልንና ጥፋትን በመሆኑ ሁላችንም ልንታገላቸው ይገባል። ለሁለቱም ህዝቦች የሚበጃቸው አብሮነትና አንድነት ብቻ ነው።